Spor Tüketimi Motivasyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Spor Tüketimi Motivasyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30972

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Spor Tüketimi Motivasyon Ölçe?i, bireylerin spor etkinliklerini takip etme, izleme veya kat?lma davran??lar?n?n alt?nda yatan psikolojik ve sosyal güdüleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir yap?n?n Türk kültürüne ve diline **uyarlanmas?** çal??mas?d?r. Uyarlama çal??mas?, **Ege Üniversitesi** bünyesinde, Serdar Tok taraf?ndan 2004 y?l?nda yürütülen bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, spor tüketim davran???n? etkileyen çe?itli **motivasyon** faktörlerini sistematik olarak belirlemek ve analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler

Spor Tüketimi, Motivasyon, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlama, Tüketici Davran???, Spor ?zleyicisi, ?zmir.

Yazarlar

Serdar Tok

Amaç

Spor Tüketimi Motivasyon Ölçe?i'nin temel amac?, spor etkinliklerine yönelik tüketim davran??lar?n? tetikleyen ve sürdüren motivasyonel dinamikleri tespit etmektir. Bu ölçek, spor pazarlamas?, spor sosyolojisi ve spor psikolojisi alanlar?nda çal??an ara?t?rmac?lara, bireylerin neden spor tükettiklerini (maç izleme, ürün sat?n alma, etkinliklere kat?lma vb.) anlamak için standartla?t?r?lm?? ve güvenilir bir araç sunar.

Uyarlama çal??mas?, özgün ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? hedeflemi?, böylece Türkiye'deki spor izleyicisi kitlesinin motivasyon profillerini uluslararas? literatürle kar??la?t?r?labilir bir biçimde incelemeye olanak tan?m??t?r. ?zmir ilinde gerçekle?tirilen bu çal??ma, özellikle bölgesel örneklemler üzerinde spor tüketimi motivasyonunun yap?s?n? ortaya koymay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, spor tüketimi davran??lar?n?n alt?nda yatan genellikle çok boyutlu bir motivasyon yap?s?n? ölçmektedir. Teorik olarak, spor tüketimi motivasyonu; sosyal etkile?im, ba?ar? iste?i, e?lence, kaç?? (eskapizm), estetik zevk, bilgi edinme ve heyecan gibi farkl? alt boyutlardan olu?abilir. Bu ölçek, bireylerin spor etkinliklerini takip etme nedenlerini bu alt boyutlar çerçevesinde nicelle?tirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uyarlanan ölçe?in özgün yap?s? (orijinal ölçek), genellikle spor seyircisi motivasyon literatüründe yayg?n olarak kabul görmü? teorilere dayan?r. Türk popülasyonunda yap?lan uyarlama çal??mas?, orijinal yap?n?n kaç faktörlü oldu?unu ve bu faktörlerin Türk örnekleminde ne ölçüde korundu?unu incelemeyi gerektirmi?tir. Bu yap?sal analizler, ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?n?n kültürel ba?lamda tutarl? olup olmad???n? belirlemede kritik rol oynar.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, Serdar Tok'un yüksek lisans tezi kapsam?nda ölçe?in geçerlik çal??malar? detayl?ca yürütülmü?tür. Bu çal??malar tipik olarak **yap? geçerli?i** analizlerini içerir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken motivasyon faktörlerini gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösterir.

Geçerlik çal??malar? genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini kullanarak faktör yap?s?n?n do?rulanmas?n? kapsar. Ayr?ca, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini de?erlendirmek için kapsam geçerli?i ve di?er motivasyonel yap?larla ili?kisini incelemek için ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? da yap?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik verileri kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, bir uyarlama çal??mas?n?n ba?ar?s? için güvenirlik analizlerinin yap?lmas? zorunludur. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve kararl? sonuçlar verme yetene?ini ifade eder.

Güvenirlik analizlerinde büyük olas?l?kla **iç tutarl?l?k** (Cronbach Alfa katsay?s?) hesaplanm??t?r. Bu katsay?, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? ölçmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde benzer sonuçlar üretme kapasitesini teyit eder.

Faktör Analizi

Spor Tüketimi Motivasyon Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde faktör analizleri temel bir rol oynam??t?r. Özgün ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu test etmek için öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, veri setindeki de?i?kenler aras?ndaki ili?kileri azaltarak temel motivasyon boyutlar?n? ortaya ç?karmay? amaçlar.

AFA sonuçlar?n?n ard?ndan, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele ne kadar uydu?unu incelemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak sa?lam oldu?unu ve spor tüketimi motivasyonunu temsil

ARABPSYCHOLOGY.COM

eden farkl? alt faktörleri ayr??t?rd???n? kan?tlamak için önemlidir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Biçim: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tez çal??mas? kapsam?nda kullan?lm??t?r).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama dili).

Popülasyon Grubu: Genel Spor Tüketicileri/?zleyicileri.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Örneklem büyük olas?l?kla genç yeti?kinleri ve üniversite ö?rencilerini kapsamaktad?r).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, ?zmir ilinde ya?ayan ve spor tüketimi davran??lar? sergileyen bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirime dayal? anket yöntemi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Spor Tüketimi, Motivasyonel Faktörler, Ölçek Geli?tirme, **?zmir** Örne?i, Spor Pazarlamas?, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir.

?leti?im Adresi: tokserdar@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Serdar Tok'un 2004 y?l?nda tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni gerekmektedir. Ticari veya geni? çapl? uygulamalar için yazar Serdar Tok ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi indirilebilir. Orijinal PDF'in ba?lant?s?: spor-tuketimi-motivasyon-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Tok, S. (2004). *Spor tüketimi davran???n? etkileyen motivasyonel faktörler ve Spor Tüketimi Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas? (?zmir ili örne?i).* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Spor Tüketimi Motivasyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam ve do?ru listesi için yazar?n tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri yer almad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM